

Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych w toku naboru komisja wyłania nie więcej niż pięciu najlepszych kandydatów, spełniających wymagania niezbędne oraz w największym stopniu spełniających wymagania dodatkowe, których przedstawia kierownikowi jednostki celem zatrudnienia wybranego kandydata.

Stosownie do treści art. 13a ust. 2 jeżeli w jednostce wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w miesiącu poprzedzającym datę upublicznienia ogłoszenia o naborze, jest niższy niż 6%, pierwszeństwo w zatrudnieniu na stanowiskach urzędniczych, z wyłączeniem kierowniczych stanowisk urzędniczych, przysługuje osobie niepełnosprawnej, o ile znajduje się w gronie osób, o których mowa w ust. 1.

Unormowanie wynikające z ust. 1 i ust 2 art. 13a ustawy o pracownikach samorządowych składa się bowiem z zasady i wyjątku od niej, a więc stanowi jedną normę prawną regulującą obie te kwestie. Nieuprawnione byłoby więc dokonywanie wykładni operatywnej i oceny możliwości stosowania określonych tylko części przytoczonej treści tekstu prawnego, jeżeli dopiero jego całość konstituuje normę prawną.

W konsekwencji należy przyjąć, że pierwszeństwo w zatrudnieniu na stanowiskach urzędniczych przysługuje osobie niepełnosprawnej dopiero wtedy, jeśli znajdzie się w gronie nie więcej niż pięciu "najlepszych" kandydatów, spełniających wymagania niezbędne oraz w największym stopniu spełniających wymagania dodatkowe. Nie chodzi tu zatem o ogólne znalezienie się w gronie tych mniej niż pięciu pozostałych w konkursie kandydatów, ale należy dodatkowo charakteryzować się przymiotem jednego z "najlepszych" kandydatów z tej grupy.

Innymi słowy, okoliczności zawarte w hipotezie omawianej normy prawnej, których zaistnienie dałoby pierwszeństwo w zatrudnieniu na stanowiskach urzędniczych dla osoby niepełnosprawnej, polegają na byciu w gronie nie więcej niż pięciu "najlepszych", a nie jakichkolwiek, kandydatów. Przepis art. 13a ust. 2 będzie miał zatem zastosowanie wyłącznie wtedy, jeśli zaistnieją okoliczności, o których mowa w ust. 1 tego artykułu, a więc kandydat będący osobą niepełnosprawną będzie tym jednym z nie więcej niż pięciu "najlepszych" kandydatów.

W innym przypadku art. 13a ust. 2, że gdyby intencją ustawodawcy było to, aby w omawianej sytuacji o pierwszeństwie zatrudnienia osoby niepełnosprawnej decydowało wyłącznie spełnianie wymogów formalnych i znalezienie się w gronie nie więcej niż pięciu pozostałych na tym etapie konkursu kandydatów (tak jak w niniejszej sprawie, gdzie kandydatów było jedynie dwóch), to wyraźnie dałby temu wyraz w treści powołanych przepisów. Tymczasem ustawodawca w treści omawianej normy w sposób klarowny wskazał, że chodzi tu o kandydatów "najlepszych", celowo tego pojęcia nie definiując i pozostawiając ustanowienie spełniania kryteriów w tym zakresie pracodawcy, który przecież nie może być pozbawiony możliwości takiego doboru kadry, aby na wolne stanowisko pracy wybrać - według jego uznania - osobę najlepiej się do tego nadającą, z najlepszymi kwalifikacjami i predyspozycjami.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 lipca 2023 r., sygn. III OSK 498/22

Źródło: CBOSA